

Så förökar sig vildsvin

Foto: Martin Källberg

I januari 2013 startade ett projekt för att undersöka de svenska vildsvinens reproduktion. Det drivs av forskare vid Sveriges lantbruksuniversitet, och finansieras av Svenska Jägareförbundet och Naturvårdsverket.

Vildsvinet återintroducerades för cirka 40 år sedan och populationen har därefter stadigt ökat, framför allt under de senaste tio åren. Det är därför viktigt att få fram vetenskapligt grundade data för vildsvinspopulationen i Sverige.

Målet med projektet är att fastställa grundläggande reproduktionsdata som till exempel ålder och vikt vid könsmognad, när under året suggor brunstar, betäcks och grisar, samt vilka kullstorlekar de får.

I studien undersöks också om det förekommer tecken på sjukdomar som kan påverka reproduktionen (till exempel livmoderinfektion eller virusinfektioner). De data som kommer fram sätts i relation till årstid, klimat, genetiskt ursprung samt data från andra länder och utfodring.

Lever tillsammans

Från tidigare studier vet man att hondjuren oftast lever i grupper med fyra, fem fullvuxna djur. Gruppen består av en ledarsugga, andra suggor, gyltor och kultingar. Fullvuxna galtar lever

ensamma.

Betäckningsperioden startar när dagarna blir kortare, det vill säga under hösten. Att den inte börjar vid exakt samma tid varje år beror på att starttiden också påverkas av till exempel födotillgång. Vid exempelvis ollonår kommer den tidigare.

När perioden har startat visar hondjuren brunst och är betäckningsvilliga i normalt två dagar, med cirka tre veckors intervall om de inte blivit dräktiga vid föregående brunst.

Påverkar varandras brunst

Från studier på både vildsvin och tamsvin vet man att det inom en grupp av hondjur förekommer något som kallas för brunstsynkronisering. Det innebär att hondjuren i den lilla gruppen påverkar varandra så att de brunstar ungefär samtidigt.

Brunstsynkronisering innebär inte att alla hondjur i trakten brunstar samtidigt.

Den innebär heller inte att om man skjuter ledarsuggan så kommer alla andra att börja brunsta på olika tider av året. Skjuter man en ledarsugga under hösten eller vintern, då den största andelen av vildsvinen skjuts, så har det marginell effekt gällande brunsten på övriga hondjur i gruppen.

Vid den tiden är de redan på väg in i brunst, brunstar eller är dräktiga.

Dräktiga fyra månader

Dräktighetstiden är mellan 115 och 120 dagar, det vill säga ungefär fyra månader. Normalt betäcks en sugga under hösten och föder under tidig vår. Efter grisning följer en period då suggan ger di till sina kultingar.

Under den tiden har suggan inte någon äggstocksaktivitet och kan därmed inte komma i brunst och bli dräktig.

Denna inaktivitet i äggstockarna fortsätter under sommaren fram till hösten när dagarna blir kortare, vilket återigen stimulerar till att brunst och betäckningsperioden startar.

Tre kullar är omöjligt

Man hör ofta att vildsvinen kan få två eller till och med tre kullar per år, men tre kullar är fysiologiskt omöjligt. Eventuellt skulle det vara möjligt med tre kullar under två år, det är dock inte vanligt förekommande. Däremot, om en sugga som grisat i början på året förlorar sin kull tidigt, kan hon komma i brunst, bli betäckt och dräktig snart igen. Det gör att det föds en del kullar även sommartid.

Även gyltor som inte hade de rätta fysiologiska förutsättningarna under hösten, det vill säga inte var tillräckligt mogna då, kan komma i brunst under våren och på så vis bidra med sommarkullar.

Varierande kullstorlek

Medelkullstorleken varierar mellan studier utförda i olika delar av Europa. Det beror på att vildsvin i olika länder inte har samma förutsättningar (olika klimat, födotillgång, sjukdomsförekomst med mera), vilket bland annat påverkar just kullstorleken.

Detta gör att man inte kan använda reproduktionsdata från ett land och applicera dem på ett annat lands vildsvinspopulation.

Till exempel varierar medelkullstorleken (embryon eller foster i livmodern) mellan studier från olika länder i Europa: Spanien 3,6, Portugal 4,2, Frankrike 4,6 och Schweiz 4,8. Nya siffror från Tyskland visar att medelkullstorleken i en studie var över sex embryon eller foster per hondjur. Det har också på flera håll visats att kullstorleken överlag ökar med ökad vikt på hondjuren i populationen.

Fem foster

Preliminära resultat från den pågående svenska studien visar att medelkullstorleken hos 104 undersökta dräktiga vildsvin, av varierande ålder och storlek, var 5,2 embryon eller foster per hondjur. Hur många levande kultingar dessa skulle ha resulterat i kan man dock bara spekulera i. Antalet embryon eller foster varierade mellan ett och nio stycken, med en median på fem. I studien undersöks även magsäcksinnehåll för att få kunskap om vad vildsvinen ätit timmarna innan de blev skjutna. Dessutom studeras deras mun- och tandhälsa.

Anna Malmsten

Anne-Marie Dalin

Gunnar Jansson

Vildsvinsfakta

Dräktighetstiden för vildsvin är ungefär fyra månader.

Preliminära resultat från den pågående svenska studien visar att medelkullstorleken var 5,2 embryon eller foster per hondjur.

Från tidigare studier vet man att hondjuren oftast lever i grupper med fyra, fem fullvuxna djur.